
Czwarty Światowy Kongres Socjologii

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 14/1, 157

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

K R O N I K A Z A G R A N I C Z N A

CZWARTY ŚWIATOWY KONGRES SOCJOLOGII

W dniach od 8 do 15 września 1959 odbył się w Mediolanie i Stresie Czwarty Światowy Kongres Socjologii, który skupił około 1000 uczestników z różnych krajów. O jego przebiegu informuje artykuł prof. dr J. Szczepańskiego, który ukazał się w „Przeglądzie Kulturalnym” nr 41 z dnia 8. X. 1959 r.

BUREAU OF APPLIED SOCIAL RESEARCH PRZY UNIwersYTECIE COLUMBIA W NOWYM JORKU

Rozwojowi socjologicznych badań terenowych towarzyszy rozwój organizacji i instytucji, zajmujących się tymi badaniami. Rodzaje tych organizacji i instytucji są różne w różnych krajach. Dla Stanów Zjednoczonych, w których badania socjologiczne są najbardziej rozwinięte, charakterystyczny jest między innymi typ instytucji, reprezentowany przez Bureau of Applied Social Research (Biuro Stosowanych Badań Społecznych) przy Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku¹.

Biuro zostało założone w 1937 r. przy Uniwersytecie w Princeton przez profesora dr. P. F. Lazarsfelda. Nosiło wówczas nazwę Office of Radio Research (Urząd do Badań Radiowych)². W związku z aneksją Austrii przez hitlerowskie Niemcy P. Lazarsfeld przeniósł się wówczas do Stanów Zjednoczonych z Wiednia, gdzie był dziekanem Wydziału Psychologii Stosowanej na tamtejszym uniwersytecie. W tym czasie Fundacja Rockefellera dostarczyła funduszy dla trzyletniego programu badań nad wpływem radia na społeczeństwo amerykańskie. Urząd powstał właśnie w celu realizacji tego programu. W 1940 r. po zakończeniu programu Urząd przenosi się do Nowego Jorku, gdzie zostaje afiliowany do Uniwersytetu Columbia. Urząd rozszerza wówczas swoją działalność badawczą, obejmując nią problemy, które wyłoniły się w ciągu trzyletnich badań radiowych, związane z innymi środkami masowej komunikacji (*media of mass communication*).

Urząd od początku posiadał charakter laboratorium badawczego, w którym prowadzi się kolektywne poszukiwania w oparciu o określony plan badawczy i pod jednolitym

¹ Por. *Bureau of Applied Social Research. Twentieth Anniversary Report*, New York b.r.w.; *Bureau of Applied Social Research. A Report on the Year 1957—1958*, New York 1958. Obok tych materiałów wykorzystuję także osobiste spostrzeżenia.

² Nazwy „Urząd” i „Biuro” wprowadzać mogą w błąd ze względu na skojarzenia, które budzą one zwykle w języku polskim. W rzeczywistości wiele instytucji o takich nazwach w Ameryce, jak na przykład obecnie omawiane, nie posiada bynajmniej charakteru biurowego. Rzeczą zasadniczą dla takich instytucji jest nie rutyna i formalna struktura, która jest bardzo elastyczna i zmienna, lecz istnienie grupy osób współdziałających ze sobą dla osiągnięcia określonych celów. Utrzymywanie się, rozwój lub upadek takiego „biura” czy „urzędu” zależy nie od formalnych przepisów czy decyzji płynących z góry, lecz od zwartości, inicjatywy i energii grupy, kierowanej często przez najbardziej ambitne jednostki czy jednostkę, od tego, czy potrafią one znaleźć dla siebie miejsce w społeczeństwie, zaspakajając jakieś jego istotne potrzeby.